

ЕТИЧКИ ПРИНЦИПИ ICOMOS-а

Ови Етички принципи, усвојени на 18. Генералној скупштини (Фиренца, 2014), замењују Изјаву о прихватању Етичког кодекса коју је усвојила 13. Генерална скупштина (Мадрид, 2002).

Преамбула

Међународни савет за споменике и споменичке целине (ICOMOS) представља невладину организацију чији је циљ унапређење очувања културног наслеђа (споменици, групе грађевина и локације) у њиховим материјалним и нематеријалним аспектима и њиховој пуној различитости и аутентичности.

ICOMOS остварује свој циљ преко мреже чланова и комитета, својим активностима и сарадњом са другим организацијама. Чланови ICOMOS-а деле заједничке принципе и одражавају различитост специјализација и надлежности у области конзервације културног наслеђа.

Етички принципи ICOMOS-а одређују одговорности чланова ICOMOS-а и његових тела у односу на очување културног наслеђа, као и у односу на ICOMOS.

Члан 1. Примена

а) Етички принципи се примењују на све чланове ICOMOS-а. Осим тога, Етички принципи се примењују на све националне и интернационалне научне комитете и друга тела ICOMOS-а. Стога ће се одредбе које се односе на „чланове“ примењивати и на комитете и друга тела ICOMOS-а, уз неопходне и одговарајуће промене.

б) Приступањем ICOMOS-у и одржавањем свог чланства у ICOMOS-у, чланови потписују своју сагласност да се придржавају ових Етичких принципа.

Члан 2. Етички принципи у односу на културно наслеђе

а) Чланови ICOMOS-а залажу се и промовишу очување културног наслеђа и његово преношење будућим генерацијама у складу са циљевима ICOMOS-а.

б) Чланови ICOMOS-а залажу се и подстичу поштовање културног наслеђа. Они улажу све напоре да осигурају да коришћење културног наслеђа и интервенције на њему поштују културно наслеђе.

в) Чланови ICOMOS-а препознају економску, социјалну и културну улогу наслеђа као покретача одрживог локалног и глобалног развоја.

г) Чланови ICOMOS-а прихватају и поштују различите материјалне и нематеријалне вредности културног наслеђа које обогаћују људску културу и које могу имати различита значења за различите групе и заједнице.

д) Тамо где је културно наслеђе у непосредној опасности или ризику, чланови ICOMOS-а нуде сву могућу изводиву и адекватну помоћ, под условом да не угрожавају сопствено или туђе здравље и безбедност.

Члан 3. Етички принципи који се односе на јавност и заједнице

а) Чланови ICOMOS-а прихватају општу моралну обавезу да очувају културно наслеђе и да га преносе садашњим и будућим генерацијама, као и посебну одговорност за активности које се спроводе под њиховим сопственим надзором.

б) Чланови ICOMOS-а настоје да обезбеде да се јавни интерес узима у обзир при доношењу одлука које се односе на културно наслеђе.

в) Чланови ICOMOS-а препознају вредност укључивања заједнице у очување културног наслеђа. Они сарађују са људима и заједницама повезаним са културним наслеђем.

г) Чланови ICOMOS-а препознају коегзистенцију културних вредности, под условом да оне не нарушавају људска права и основне слободе како је наведено у Универзалној декларацији о људским правима или другим међународним инструментима.

д) Чланови ICOMOS-а подржавају промоцију јавне свести, укључујући уважавање, приступ и подршку културном наслеђу, на локалном и глобалном нивоу.

Члан 4. Етички принципи који се односе на најбољу праксу

а) Чланови ICOMOS-а пружају професионалне савете и услуге, најбоље што могу у области свог деловања у конзервацији културног наслеђа.

б) Чланови ICOMOS-а морају познавати доктринарне текстове које је усвојила Генерална скупштина ICOMOS-а. Они се информичу о међународним конвенцијама, препорукама и оперативним смерницама које се односе на културно наслеђе, а које су усвојили UNESCO и друге међународне организације које се односе на њихов рад.

в) Чланови ICOMOS-а обављају свој посао на професионалан начин и отворени су за сарадњу.

1. Чланови ICOMOS-а обављају своје активности уз примену објективних, ригорозних и научних метода.
2. Чланови ICOMOS-а одржавају, унапређују и ажурирају своје знање о конзервацији културног наслеђа.
3. Чланови ICOMOS-а прихватају да рад на конзервацији културног наслеђа захтева интердисциплинарни приступ и промовишу сарадњу са мултидисциплинарним тимовима стручњака, доносиоцима одлука и носиоцима интереса.
4. Чланови ICOMOS-а поштују културне и језичке различитости.
5. Чланови ICOMOS-а обезбеђују да општи циљ и контекст њиховог рада, укључујући ограничења било које врсте, буду адекватно објашњени.
6. Чланови ICOMOS-а треба да обезбеде да се сачини комплетна, трајна и приступачна документација о конзерваторским активностима за које су они одговорни, да се таква документација смести у трајни архив у што краћем року и да буде доступна јавности када је то у складу са културним и конзерваторским циљевима.

г) Чланови ICOMOS-а који изводе радове на културном наслеђу користе све одговарајуће вештине, бригу и ревност да обезбеде да одлуке о конзервацији културног наслеђа буду добро утемељене и јасне.

1. Чланови ICOMOS-а треба да обезбеде да се њихове одлуке о конзервацији културног наслеђа заснивају на адекватном знању и истраживању и важећим стандардима добре праксе.
2. Чланови ICOMOS-а улажу све напоре да обезбеде да одрживе опције буду истражене и изабрана решења адекватно образложена.
3. Чланови ICOMOS-а улажу све напоре да обезбеде да важне одлуке о пројектима очувања културног наслеђа не доноси само аутор пројекта већ да оне буду резултат колективног и интердисциплинарног размишљања.

Члан 5. Етичко понашање

а) Чланови ICOMOS-а спроводе све своје активности на отворен, исправан, толерантан, независан, непристрасан и одговоран начин.

1. Чланови ICOMOS-а морају да избегавају или да на одговарајући начин обелодане било какав стварни или очигледни сукоб интереса који би могао угрозити независну, непристрасну и објективну природу њиховог посла. Чланови и комитети ICOMOS-а не смеју да прихватају или нуде поклоне, олакшице или својим подстицањем утичу или да створе утисак да утичу на њихову независност.

2. Чланови ICOMOS-а треба да избегавају да буду судије у сопственим случајевима: када су укључени у рад који се тиче одређене локације и када такође учествују у саветодавним телима или телима локалне или националне власти која доносе одлуке, они не треба да учествују у било каквом одлучивању које се односи на ту локацију.
3. Чланови ICOMOS-а треба да поштују поверљиву природу свих података, укључујући документа, мишљења и дискусије, до којих су имали приступ током својих активности.

б) Чланови ICOMOS-а поштују и признају интелектуални рад других. Они морају да цитирају, упућују и објављују на тачан и веродостојан начин интелектуалне, материјалне и практичне доприносе других.

в) Чланови ICOMOS-а треба да прецизирају да ли су професионални ставови и мишљења које изражавају њихови лични ставови или ставови институције коју представљају.

г) Чланови ICOMOS-а супротстављају се погрешним тумачењима и лажним информацијама о културном наслеђу и конзерваторским активностима; они се супротстављају сваком прикривању или манипулацији подацима и налазима.

Члан 6. Етички принципи у односу на ICOMOS и његове чланове

а) Чланови ICOMOS-а су колегијални, лојални и обзирни према другим члановима.

б) Чланови ICOMOS-а подстичу размену знања кроз размену информација и искустава у оквиру ICOMOS-а, нарочито на међународном нивоу.

в) Чланови ICOMOS-а подучавају млађе колеге и деле знања и искуства у духу међугенерациске солидарности.

г) Чланови ICOMOS-а не смеју да користе свој положај у ICOMOS-у или поверљиве информације добијене кроз њихов рад за ICOMOS, за свој личну корист.

д) Чланови ICOMOS-а који обављају послове на захтев ICOMOS-а треба да се придржавају специфичних принципа које је усвојио Извршни савет ICOMOS-а за такве активности. Стога, чланови ICOMOS-а укључени у рад везан за Конвенцију о заштити Светске културне и природне баштине (1972) треба да се придржавају документа „Политика имплементације ICOMOS-овог мандата за Светску баштину“ /*Policy for the implementation of the ICOMOS World Heritage mandatel* и његових ажурираних верзија.

ђ) Чланови ICOMOS-а понашају се одговорно према асоцијацији и побољшавају и подржавају њен углед и одрживост.

1. Чланови ICOMOS-а морају поштовати статут ICOMOS-а и статуте њихових националних комитета, као и подзаконске акте њихових међународних научних комитета.
2. Чланови ICOMOS-а не смеју довести финансијску позицију ICOMOS-а и њених комитета у опасност.
3. Чланови ICOMOS-а морају имати на уму да име и лого ICOMOS-а припадају ICOMOS-у.
4. Чланови ICOMOS-а не смеју деловати или говорити у име ICOMOS-а или неког од његових комитета без овлашћења надлежног органа, а у таквим случајевима морају да се стриктно придржавају својих институционалних позиција.
5. Кандидати за функције у ICOMOS-у могу водити кампању преко средстава доступних свим члановима ICOMOS-а; они не смеју да мобилишу владу, јавне или приватне организације да воде кампању у њихово име.

Члан 7. Имплементација и амандмани

а) Национални комитети и међународни научни комитети ICOMOS-а треба да шире Етичке принципе и обезбеде њихово спровођење.

б) Поступање које није у складу са Етичким принципима може да представља прекршај. Претпостављени случајеви прекршаја биће разматрани и о њима ће се разговарати са чланом ICOMOS-а о коме је реч, што може довести до санкција, као што је наведено у члану 7 Статута ICOMOS-а.

в) Национални комитети и међународни научни комитети ICOMOS-а могу успоставити додатне етичке принципе, под условом да они нису у супротности са Статутом ICOMOS-а, овим Етичким принципима и неким другим релевантним доктринарним текстом ICOMOS-а.

г) Етички принципи биће ревидовани најмање на сваких шест година од стране Извршног савета ICOMOS-а, који ће у складу са чланом 6 Статута доставити извештај Генералној скупштини. Евентуалне амандмане на Етичке принципе ICOMOS-а на предлог Извршног савета усвојиће Генерална скупштина ICOMOS-а.